

DISPOSICIONS**DEPARTAMENT DE BENESTAR SOCIAL I FAMÍLIA****ORDRE BSF/176/2015, de 4 de juny, del servei prelaboral per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental.**

És coneguda la importància del treball remunerat per a la integració social dels col·lectius en risc d'exclusió i, consegüentment, en els darrers anys s'han desenvolupat estratègies públiques d'àmbit europeu, estatal i autonòmic que tenen com a objectiu millorar-ne l'ocupabilitat i les taxes d'activitat laboral.

A Catalunya, l'any 2006 el Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya va aprovar el Pla director de salut mental i addiccions, l'any 2007 es va aprovar la Llei de serveis socials, i l'any 2010 es va aprovar el Pla integral d'atenció a les persones amb trastorn mental i addiccions, el qual estableix, com a línia estratègica, la promoció de les accions necessàries per a la inserció laboral de les persones adultes amb trastorn mental greu.

L'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials, actualment Secretaria d'Inclusió Social i Promoció de l'Autonomia Personal, va iniciar l'any 2002 una experiència pilot amb diferents entitats del sector de la salut mental de Catalunya per tal de facilitar a les persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental la seva incorporació al món laboral. Aquesta experiència ha servit d'aval per comprovar la necessitat de regular aquests itineraris d'inserció sociolaboral.

El Sistema de serveis socials que configura la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, s'articula per mitjà d'una cartera de serveis que fixa les prestacions del sistema públic de serveis socials. La Cartera de serveis socials actual la va aprovar el Decret 142/2010, d'11 d'octubre, per al període 2010-2011, i actualment està prorrogada per la disposició addicional quaranta-cinquena de la Llei 2/2015, d'11 de març, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2015. Aquesta disposició estableix que, fins que no s'aprovi la nova cartera, els criteris funcionals de les prestacions de serveis vigents actualment els determina el departament competent en matèria de serveis socials, per mitjà d'una disposició reglamentària. D'altra banda, la disposició final de la Llei 12/2007, d'11 d'octubre, faculta el conseller o consellera del departament competent en matèria d'assistència i serveis socials perquè dicti les disposicions necessàries per desplegar i executar aquesta Llei i perquè s'adoptin les mesures pertinents amb la mateixa finalitat.

La Cartera de serveis socials actual inclou, entre els serveis dirigits a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental, el servei prelaboral com un servei social especialitzat, en establiment diürn, d'intervenció en persones amb trastorn mental, estabilitzades i compensades de la seva malaltia, per capacitar-les i habilitar-les per iniciar un itinerari d'inserció laboral amb la finalitat d'aconseguir-ne la integració social i laboral. Així mateix, el defineix com un servei subjecte a disponibilitats pressupostàries.

Així, aquesta Ordre té per objecte regular aquest servei per tal que, complementant la xarxa de recursos existent en els àmbits social, de salut i del treball, ofereixi els mitjans necessaris perquè les persones amb problemes de salut mental conservin i potenciïn les seves capacitats laborals, i se'ls procuri l'estímul i la capacitat necessaris per tal que, des d'aquest servei, puguin fer el pas a l'activitat laboral.

Per tot això, i en ús de les facultats que m'atorga l'article 39.3 de la Llei 13/2008, del 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern,

Ordeno:

Article 1

Objecte

La present Ordre estableix el règim jurídic del servei prelaboral per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental.

Article 2

Definició del servei prelaboral

El servei prelaboral és un servei social especialitzat que, coordinat amb els serveis socials, sanitaris, formatius i laborals, intervé en persones definides en els articles 3 i 4 d'aquesta Ordre, amb la finalitat de capacitar-les perquè adquireixin les competències necessàries per incrementar el seu nivell d'ocupabilitat i facilitar la seva inserció laboral.

Article 3

Persones destinatàries

Les persones destinatàries del servei prelaboral són persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental, que han de presentar un nivell d'autonomia personal que els permeti treballar i adquirir hàbits i capacitats laborals.

Article 4

Accés al servei

4.1 Els requisits d'accés que han d'acreditar les persones que vulguin accedir al servei són els següents:

Tenir un diagnòstic mèdic de trastorn mental greu.

Estar en edat laboral.

Tenir la residència en un municipi de Catalunya, i per a les persones estrangeres, tenir els requisits que estableix la normativa vigent d'estrangeria i d'acollida i integració de les persones immigrades.

Presentar un nivell d'autonomia personal i una situació psicopatològica que permeti treballar i adquirir hàbits i capacitats laborals.

Estar en tractament i estar vinculat a un servei o un professional de salut mental.

4.2 Aquest servei s'atorga a sol·licitud de la persona interessada, que s'ha de dirigir als serveis territorials corresponents del departament competent en matèria de serveis socials.

4.3 El procediment de concessió d'aquest servei s'ha d'ajustar a la normativa aplicable en matèria de procediment administratiu i resta subjecte a la disponibilitat pressupostària, en els termes que estableix la Cartera de serveis socials.

Article 5

Contracte assistencial

5.1 Les entitats titulars del servei prelaboral han de regular, individualment amb cada persona atesa o amb el seu representant legal, el sistema bilateral de deures i drets, mitjançant un contracte assistencial, exclòs de relació laboral. El seu contingut ha de concretar: les dades personals de les parts; l'objecte del contracte i la vigència; l'horari de la prestació del servei; les condicions econòmiques, si s'escau; les causes legals d'extinció del contracte, i les dades de l'assegurança que estableix l'article 10.3.

5.2 El contracte assistencial s'ha d'annexar a l'expedient de la persona i s'ha de signar en el termini màxim de tres mesos a comptar de l'accés de la persona al servei.

5.3 Davant les discrepàncies que puguin sorgir respecte a l'atenció rebuda, la manca de subscripció de l'acord assistencial o la seva interpretació o aplicació, les persones interessades poden interposar una reclamació davant la persona titular dels serveis territorials corresponents del departament competent en matèria de serveis socials, la qual es dirimeix mitjançant resolució administrativa susceptible de recurs d'alçada en els termes que preveu la legislació vigent de procediment administratiu.

Article 6

CVE-DOGC-A-15163026-2015

Programa de rehabilitació individual per a la inserció laboral

6.1 Tota persona usuària del servei ha de tenir un programa de rehabilitació individual per a la inserció laboral (PRIIL), que ha d'elaborar l'equip tècnic interdisciplinari del servei i que s'ha d'incorporar a l'expedient personal.

6.2 El PRIIL l'elabora l'equip tècnic interdisciplinari del servei amb la participació de la persona usuària, després de l'avaluació de les seves capacitats i limitacions laborals i altres aspectes necessaris per assenyalar els objectius a aconseguir.

6.3 El PRIIL s'ha de revisar cada sis mesos i sempre que sigui necessari, segons la situació psicosocial de la persona.

6.4 El PRIIL ha d'incloure com a mínim els aspectes següents:

Valoració de l'ocupabilitat de la persona amb les dades rellevants que s'han tingut en compte a l'hora de dissenyar o modificar el PRIIL.

Objectius plantejats, la seva prioritització i el seu grau d'assoliment.

Programa i metodologia d'intervenció, amb les àrees i els professionals assignats.

Criteris d'avaluació del PRIIL.

Coordinació, especificant els mitjans i la seva periodicitat, amb els recursos formatius i laborals per garantir la continuïtat del procés d'inserció, i amb els recursos socials i de salut, en el cas de necessitat o d'interrupció del procés d'inserció laboral.

6.5 El PRIIL, per tal de fer efectiva la igualtat entre dones i homes, ha de considerar la perspectiva de gènere en l'abordament de la intervenció en cadascuna de les persones ateses en el servei.

Article 7

Funcions del servei prelaboral

7.1 El servei prelaboral té com a finalitat capacitar la persona atesa perquè adquireixi les competències necessàries per incrementar el seu nivell d'ocupabilitat i facilitar la seva inserció laboral.

7.2 Les funcions pròpies del servei prelaboral vers l'usuari són les següents:

Analitzar la seva situació psicosocial.

Oferir orientació en l'àmbit professional i vocacional.

Afavorir la motivació i implicació en el seu itinerari d'inserció sociolaboral.

Elaborar, juntament amb la persona atesa, el seu itinerari formatiu.

Treballar en el manteniment dels hàbits personals, socials i laborals.

Facilitar els aprenentatges i l'autonomia en la recerca de feina.

Implicar la família o la xarxa de suport social en tot el procés de rehabilitació social i laboral.

Dur a terme les accions necessàries per facilitar la seva inserció en un lloc de treball.

Dissenyar, juntament amb la persona atesa, un pla de continuïtat del seu procés posterior a la baixa del servei.

7.3 Les activitats del servei prelaboral han d'anar destinades a la millora de l'ocupabilitat de les persones usuàries d'acord amb el seu programa de rehabilitació individual per a la inserció laboral.

Article 8

Actuacions

Les actuacions del servei prelaboral són les següents:

a) Valoració integral de la situació social de l'usuari.

CVE-DOGC-A-15163026-2015

- b) Activitats de potenciació d'hàbits laborals i capacitats personals i socials.
- c) Activitats d'orientació laboral.
- d) Seguiment individualitzat.
- e) Intervenció amb la família.
- f) Activitats de coordinació interna i externa. S'han de dur a terme les actuacions necessàries per a la incorporació de la persona atesa a itineraris, programes i recursos d'inserció laboral o a una contractació laboral. Amb aquest objectiu, s'ha d'actuar de manera coordinada amb la resta de dispositius formatius i d'inserció laboral del territori.

Article 9

Condicions materials

9.1 Aquests espais han de complir la normativa vigent d'accessibilitat i la que requereixen els serveis i els establiments socials.

9.2 També es poden fer activitats complementàries en altres espais ubicats fora del servei sempre que siguin necessàries per assolir els objectius que marca el Programa de rehabilitació individual per a la inserció laboral de l'usuari del servei.

Article 10

Organització interna

10.1 Els serveis organitzen internament les seves funcions durant un horari d'atenció que abasti 37,5 hores setmanals diürnes, de dilluns a divendres, amb un període d'un mes de vacances inclòs.

10.2 L'organització interna del servei prelaboral es concreta en un reglament de règim intern que ha d'elaborar l'entitat titular del servei d'acord amb la normativa vigent.

10.3 Tots els serveis estan obligats a contractar una pòlissa d'assegurances que cobreixi la responsabilitat civil de la persona usuària i la del personal, per unes sumes asseguradores mínimes de 150.000 euros per víctima i de 600.000 euros per sinistre. També estan obligats a contractar una pòlissa d'assegurances d'accidents personals que cobreixi els accidents que pugui patir la persona usuària, amb els capitals mínims següents: 30.000 euros en cas de mort, 60.000 euros en cas d'invalidesa i fins a 6.000 euros per a despeses de curació.

10.4 Els titulars o gestors del servei han de formalitzar individualment amb cada usuari un contracte assistencial on es reculli el contingut obligatori, segons l'article 5, i on cada una de les parts signi degudament.

Article 11

Personal necessari

Per a la realització de les funcions del servei, s'ha de comptar amb el personal següent:

11.1 Personal d'atenció directa a la persona usuària:

- a) Dos professionals auxiliars amb formació específica en l'àmbit de l'atenció a les persones, a jornada completa, per cada 25 persones ateses.
- b) Un/a mestre/a de taller a jornada completa per cada 25 persones ateses.
- c) Tres quartes parts de la jornada d'un tècnic o tècnica de grau universitari (treball social, educació social o terapeuta ocupacional), professional que ha d'estar especialitzat en inserció laboral, per cada 25 persones ateses.
- d) Tres quartes parts de la jornada d'una persona titulada en psicologia per cada 25 persones ateses.

11.2 Les funcions de direcció o coordinació del servei les ha d'exercir un professional que estigui en possessió, com a mínim, d'una titulació de grau universitari en l'àmbit de les ciències socials o de la salut. Aquestes funcions corresponen a una quarta part de la jornada per cada 25 persones ateses.

CVE-DOGC-A-15163026-2015

11.3 Personal de suport al servei: mitja jornada d'un/a auxiliar administratiu/iva per cada 25 persones ateses.

11.4 En tot moment s'ha de garantir la presència física de professionals suficients per donar el servei a les persones ateses. La presència física de professionals mai ha de ser inferior a dos professionals, d'atenció directa o de direcció o coordinació.

11.5 L'atenció d'un d'aquests professionals també s'ha de mantenir quan el servei no arribi a aquest nombre de persones ateses, si bé en jornada proporcional a les hores globals d'estada dels usuaris. Per sobre de 25 persones ateses, també s'ha d'incrementar proporcionalment la presència dels tècnics esmentats.

Article 12

Participació

En tot servei prelaboral finançat amb fons públics, ha d'haver-hi un consell de participació de centre com a òrgan de participació, d'acord amb la normativa aplicable.

Article 13

Finançament

13.1 Aquest servei s'ha de finançar mitjançant els sistemes i criteris que preveu la normativa vigent en matèria de serveis socials, i resta subjecte a les disponibilitats pressupostàries.

13.2 Les despeses de manutenció i transport, en el cas que els presti l'entitat, són a càrrec de l'usuari.

Article 14

Aprofitament de les activitats de l'usuari en el servei prelaboral

El producte de l'activitat prelaboral de la persona usuària del servei, en dur-se a terme les funcions que estableix l'article 7, no pot servir per a cap procés productiu que tingui per objecte la comercialització ni formar-ne part. Aquestes activitats prelaborals cal entendre-les com totes aquelles tasques destinades a afavorir l'adquisició o el manteniment d'hàbits laborals i coneixements professionals que puguin facilitar la seva integració futura en el mercat laboral.

Article 15

Temps d'estada

15.1 Amb la finalitat de garantir un període de temps suficient per assolir els objectius que preveu el Programa de rehabilitació individual per a la inserció laboral, s'estableix un temps d'estada de l'usuari del servei de fins a 36 mesos, si bé es pot sol·licitar una ampliació d'aquest període sempre que el nombre de persones ateses amb pròrroga no superi el 10% del total de persones ateses en un mateix servei, i per a un termini determinat, d'acord amb els supòsits següents:

- a) Fins a 12 mesos, amb la finalitat de poder acabar d'assolir els objectius que preveu el PRIIL.
- b) Fins a 6 mesos, si la persona usuària es troba en una fase de recerca activa de feina d'acord amb el seu programa i preveu obtenir una oferta de treball en un període no superior a 3 mesos.
- c) Fins a 6 mesos, quan la persona usuària s'insereixi laboralment i necessiti un període de seguiment i suport per poder garantir la continuïtat en el seu lloc de treball. En aquest cas, no s'aplica el límit del 10% de persones ateses amb pròrroga concedida.

15.2 L'entitat proveïdora del servei prelaboral ha de sol·licitar l'ampliació de l'estada de la prestació del servei a l'òrgan gestor corresponent del Departament de Benestar Social i Família juntament amb un informe del servei prelaboral que justifiqui la demanda.

Article 16

CVE-DOGC-A-15163026-2015

Reserva de plaça

En cas d'absències no superiors a 30 dies consecutius, s'ha de reservar la plaça.

Article 17

Incompatibilitats

L'estada en un servei prelaboral és incompatible amb estar contractat laboralment, tot i que sigui a temps parcial, fora del període de seguiment que preveu l'article 15.1.c).

Article 18

Formació pràctica

La persona usuària del servei prelaboral pot fer pràctiques per assolir les capacitats laborals fora del servei prelaboral, d'acord amb la normativa aplicable en matèria de salut, riscos laborals i condicions de treball, i, específicament, segons la normativa que dicti el departament de la Generalitat competent en la matèria.

Article 19

Causas d'extinció de l'estada de la persona usuària del servei prelaboral

Són causes d'extinció de l'estada de l'usuari del servei:

Finalitzar el temps d'estada.

Assolir els objectius del PRIIL.

Deixar de complir els criteris d'accés al servei que estableix l'article 4, Accés al servei, d'aquesta Ordre, amb l'informe motivat previ de la direcció o coordinació del servei.

Desistir la persona usuària voluntàriament de la prestació del servei.

Suspendre o cessar la prestació del servei per les causes previstes en el reglament de règim intern i la normativa de serveis socials.

Article 20

Protecció de dades de caràcter personal

Les dades de caràcter personal s'han de tractar d'acord amb els principis de seguretat i confidencialitat que estableix la normativa sobre protecció de dades.

Disposició final

Aquesta Ordre entra en vigor als vint dies d'haver-se publicat al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Barcelona, 4 de juny de 2015

Neus Munté i Fernàndez

Consellera de Benestar Social i Família

(15.163.026)